

הדירות, ובידוע שהמלאכה שנעשית בשבת היא של ישראל גם בקצץ עמו אסור לפסוק כמב' בס' רמ"ד [ס"א], אבל בכה"ג אין להיהודי שום שייכות אל הגוי המפעיל את המעלית.

ובנוגע להשוכרים היהודים מחללי שבת שבכל שבת כשיבואו להשתמש במעלית יצוו להגוי להפעילו ויעברו על אמירה לעכו"ם, הנה במהרש"ם ח"ב סי' קפ"ב התיר להשכיר ביתו ליהודי ספר ששמגלח ביום שב"ק בפרהסיא, דליכא איסור מסייע אא"כ בשעת סיועו עושה האיסור [והביא שכ"כ הכתב סופר והבנין ציון] אבל באינו עושה האיסור מיד שרי, והמהרש"ג ח"ב סי' ק"ב לא התיר אלא בהפסד מרובה ושעת הדחק להשכיר חנות למחלל שבת שמסתמא גם בשבת יהי' החנות פתוחה כמעשהו בחול.

והנני חותם מעין הפתיחה עוד יגוב בשיבה דשן ורענן ככל משאלות לבנו

יוסף שלו' אלישיב

הדירה, וא"א לא למנוע מהם ההשתמשות בה, והדבר ידוע שאין בעה"ב עצמו מפעיל את המעלית אלא מעמיד שם אחר ושייך לומר שהוא אינו אלא כסרסור עבור הדיירים להעמיד להם מי שישירות אותם במעלית שלהם וחלק מרמי השכירות שהם משלמים לו כאילו מיועד עבור המעלית והמשרת שהוא נותן למשרת שיעמוד להם".

לכאן' העובדא הוא שהמשכיר הוא האחראי לכל השירותים של הדירות, ובאופן שכזה הוא משכיר להם את הדירות, והגוי המפעיל את המעלית, המעביד שלו הוא היהודי המשכיר את הדירות, ומעולם לא עלה על דעת השוכרים לראות בגוי כאילו הוא שלוחם ופועל שלהם.

והדרך הסלולה היא לסדר חוזה שיהי' בו תנאי מפורש שהדיירים הם השוכרים את הגוי, וכמ"ש הדר"ג נ"י, ובאופן שכזה אף שהדבר מפורסם וידוע שהיהודי הוא בעל הבית והוא המשכיר את

סימן כ

שבת - נתינת יד לאחותו - שאילת שלום אשה - לשוה"ר

בס"ד ישיבת הנגב, נתיבות. יום א' לפר' כי תבא תשכ"ה

להגרי"ש אלישיב שליט"א

שלום וברכה

ברצוני לשאול כמה שאלות:

- א. שעון מעורר [מיבני, לא אלקטרוני] שמודר בע"ש אך כפתור העצירה נותר למטה, האם מותר בשבת להרימו (ע"י סיכוכ דק) כדי שיצלצל בשבת כבוקר לצורך תפילה או לימוד?
- ב. האם גם שעון מעורר כלול בכלל שעון קיר שיש לו דין מוקצה בשבת?
- ג. בענין נתינת יד לאחות בכלל (האם זה ג"כ בכוונת הר"ם בפרק כ"א איס"ב וכשו"ע אה"ע סי' כ"א שאסור לחבק ולנשק)

וכן נתינת יד וגישוק לאחות לאחר שלא ראיתה הרבה שנים (המדובר שדבר זה יעשה בפני אנשים).

ד. בענין שאלת שלום אשה

ה. ראובן עושה מעשה פגונה ולוי מראה לשמעון שיראה בעצמו את המעשה הפגונה של ראובן (שילמד להמנע מזה או אפילו לא כדי שילמד) האם יש בוה משום איסור לה"ר או לא.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

משה ויא

ישיבת הנגב נתיבות

תשובה

אורח חיים

א. מותר.

ב. אין בזה משום מוקצה.

ג. הלכה פסוקה באה"ז סי' כ"א סעי' ד' המחבק או המנשק אחותו הגדולה אעפ"י שאין לו שום הנאה כלל ה"ז מגונה ביותר ודבר איסור הוא מ"מ בנתינת יד כשלא ראה הרבה שנים - רשאי

ד. מהר"ם שיק אה"ע סי' נ"ג "אין העולם נזהרין בשאלת שלום לאשה דסמכי אמה שכתבו תוס' קדושין דף פ"א דאינו עושה דרך חיבה".

ה. אם לוי מראה לשמעון את המעשה בשעה שראובן עושה ושמעון בעצמו רואה את הדבר אין בזה משום לשה"ר.

סימן כא

נסיעה במוצ"ש"ק באוטובוס שיצא לדרכו בשבת

אורח חיים

שאלה

אורח חיים

אוטובוס שיצא מהתחנה המרכזית בשבת ומגיע לשכונה במוצ"ש, האם מותר לנסוע בו.

תשובה

ויש לדון במומר דדינו כעכו"ם מה דינו לענין מוצ"ש אם יש לחכות בכדי שיעשו, אכן בפמ"ג סי' שכ"ה בא"א אות כ"ב כתב דכל הטעם דבעכו"ם קיל ליה שבות דאמירה לעכו"ם ולכן אסור במוצ"ש, משא"כ במומר הרי ישראל מצווים [עליו] משום לפני עור לא תתן מכשול וזה חמור ליה. ולהטעם שלא יהנה הרי במומר שפיר שכיחי הוא מ"מ באיסור של בכדי שיעשו" ושמעינן להקל, ויש לסמוך על דעת ר"ת דבעכו"ם אסור בכדי שיעשו משום דאיסור אמירה קל בעיניו משא"כ במומר.

תשכ"ה

הלכה פסוקה באו"ח סי' שי"ח "המבשל בשבת או שעשה אחד משאר מלאכות במזיד, ולאחרים, מותר למוצ"ש מיד" ולא בעינן לחכות בכדי שיעשו אלא במלאכה שנעשית ע"י עכו"ם בשביל ישראל ומשום דקל בעיניו ויבוא לעשות כן פעם אחרת אבל דבר שעושה ישראל בידים ליכא למיחש וזה לדעת ר"ת.

ולדעת רש"י שאיסור בכדי שיעשה [הוא] משום שלא יהנה ממלאכת שבת. כשישראל עושה מלאכה בשבת מלתא דלא שכיחא הוא ולא גזרו עי"ש בט"ז ומג"א.

סימן כב

לימוד עזרה ראשונה בשבת בימי חירום

תרגילים בעזרה ראשונה, העברת אלונקות, הרכבת וקשירת תחבושות ע"י קשר עניבה, יש שהתירו, ומטעם דמכיון דאין בזה רק חשש עובדין של חול ומכיון דזהו ענין של מצוה יש להתיר, וראיה לזה כשם שהתירו חז"ל למרוד מדירה של מצוה שו"ע סי'

[בזמן] סכנה וחשש מלחמה] מותר לתת או לקבל שיעורים בעזרה ראשונה באמצעות תרגילים מעשיים כגון העברת אלונקות (בתוך עירוב חצרות) הרכבת וקשירת תחבושות [בקשר עניבה], (הגרי"א הלוי. ועי' מש"כ בהערה).